arXiv:1607.06069v1 [math.CA] 20 Jul 2016

УДК 517.51

Order estimates of approximative characteristics of functions from classes $\boldsymbol{S^r_{1,\theta}B(\mathbb{R}^d)}$

Порядкові оцінки апроксимативних характеристик функцій з класів $\boldsymbol{S^r_{1,\theta}B(\mathbb{R}^d)}$

S. Ya. Yanchenko
Institute of Mathematics NAS of Ukraine, Kyiv

С. Я. Янченко
Інститут математики НАН України, Київ

Анотація

We obtained exact order estimates of approximation of the classes $S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B$ by entire functions of exponential type with supports of their Fourier transforms in step hyperbolic cross. The error of the approximation estimated in the metric of Lebesgue spaces, $L_q(\mathbb{R}^d)$, $1 < q \leqslant \infty$.

Одержано точні за порядком оцінки наближення функцій з класів $S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B(\mathbb{R}^d)$ за допомогою цілих функцій експоненціального типу з носіями їх перетворення Фур'є у східчастому гіперболічному хресті. Похибка наближення оцінюється в метриці простору Лебега, $L_q(\mathbb{R}^d)$, $1 < q \leqslant \infty$.

У роботі продовжено вивчення апроксимативних характеристик класів функцій Нікольського–Бєсова $S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta}B(\mathbb{R}^d)$ [1], [2] у просторі $L_q(\mathbb{R}^d)$. Встановлено точні за порядком оцінки наближення функцій із згаданих класів цілими функціями, зі спектром зосередженим на множині, яка називається східчастим гіперболічним хрестом. Основна увага приділяється випадку, коли $p = 1$.

1. Означення класів функцій та апроксимативних характеристик. Нехай $\mathbb{R}^d$ — d-вимірний евклідів простір з елементами $\boldsymbol{x} = (x_1, ..., x_d)$ і $(\boldsymbol{x}, \boldsymbol{y}) = x_1y_1 + ... + x_dy_d$. Нехай $L_q(\mathbb{R}^d)$, $1 \leqslant q \leqslant \infty$, — простір вимірних на $\mathbb{R}^d$ функцій $f(\boldsymbol{x}) = f(x_1, ..., x_d)$ зі скінченною нормою

$$\|f\|_q := \left(\int\limits_{\mathbb{R}^d} |f(\boldsymbol{x})|^q d\boldsymbol{x} \right)^{\frac{1}{q}}, \ 1 \leqslant q < \infty,$$

$$\|f\|_\infty := \operatorname*{ess\,sup}_{\boldsymbol{x} \in \mathbb{R}^d} |f(\boldsymbol{x})|.$$

Для функції $f(\boldsymbol{x}) \in L_q(\mathbb{R}^d)$ визначимо різницю 1-го порядку з кроком h за змінною x_j таким чином:

$$\Delta_{h,j} f(\boldsymbol{x}) = f(x_1, \dots, x_{j-1}, x_j + h, x_{j+1}, \dots, x_d) - f(\boldsymbol{x})$$

і, відповідно, l-го порядку, $l \in \mathbb{N}$,

$$\Delta_{h,j}^l f(\boldsymbol{x}) = \overbrace{\Delta_{h,j} \dots \Delta_{h,j}}^{l} f(\boldsymbol{x}).$$

Нехай задано вектори $\boldsymbol{h} = (h_1, \dots, h_d)$, $h_j \in \mathbb{R}$, та $\boldsymbol{k} = (k_1, \dots, k_d)$, $k_j \in \mathbb{Z}_+$, $j = \overline{1,d}$. Тоді мішана різниця $\boldsymbol{k}$-го порядку з векторним кроком $\boldsymbol{h}$ визначається рівністю

$$\Delta_{\boldsymbol{h}}^{\boldsymbol{k}} f(\boldsymbol{x}) = \Delta_{h_1,1}^{k_1} \Delta_{h_2,2}^{k_2} \dots \Delta_{h_d,d}^{k_d} f(\boldsymbol{x}).$$

Крім цього покладемо $e_d = \{1, 2, ..., d\}$, $d \in \mathbb{N}$, і $e = \{j_1, ..., j_m\}$, $m \in \mathbb{N}$, $m \leqslant d$, $1 \leqslant \overline{j_1 < j_2 < ... < j_m} \leqslant d$. Задамо невід'ємний вектор $\boldsymbol{r}^e = (r_{j_1}, \dots, r_{j_m})$, $r_j \geqslant 0$, $j = \overline{1,d}$, і $\bar{\boldsymbol{r}}^e = (\bar{r}_1, \dots, \bar{r}_d)$, де

$$\bar{r}_i = \begin{cases} r_i, & i \in e; \\ 0, & i \in e_d \backslash e. \end{cases}$$

Простори $S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta} B(\mathbb{R}^d)$, $1 \leqslant p, \theta \leqslant \infty$, де $\boldsymbol{r}$ — заданий вектор із невід'ємними координатами означаються таким чином [2]:

1) якщо $1 \leqslant \theta < \infty$, то

$$S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta} B(\mathbb{R}^d) = \left\{ f \in L_p(\mathbb{R}^d) : \|f\|_{S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta} B(\mathbb{R}^d)} < \infty \right\},$$

де норма задається рівністю

$$\|f\|_{S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta} B(\mathbb{R}^d)} = \|f\|_p + \sum_{\substack{e \subset e_d \\ e \neq \varnothing}} \left(\int_0^2 \dots \int_0^2 \prod_{j \in e} h_j^{-\theta r_j - 1} \|\Delta_{\boldsymbol{h}^e}^{\boldsymbol{k}^e} f(\cdot)\|_p^\theta \prod_{j \in e} dh_j \right)^{\frac{1}{\theta}};$$

2) якщо $\theta = \infty$, то

$$S^{\boldsymbol{r}}_{p,\infty} B(\mathbb{R}^d) = \left\{ f \in L_p(\mathbb{R}^d) : \|f\|_{S^{\boldsymbol{r}}_{p,\infty} B(\mathbb{R}^d)} < \infty \right\}$$

і

$$\|f\|_{S^{\boldsymbol{r}}_{p,\infty} B(\mathbb{R}^d)} = \|f\|_p + \sum_{\substack{e \subset e_d \\ e \neq \varnothing}} \sup_{\boldsymbol{h} > 0} \prod_{j \in e} h_j^{-r_j} \|\Delta_{\boldsymbol{h}^e}^{\boldsymbol{k}^e} f(\cdot)\|_p,$$

де $k_j > r_j \geqslant 0$, $j = \overline{1,d}$. Зазначимо, що простори функцій $S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta} B(\mathbb{R}^d)$ при значенні параметра $\theta = \infty$ збігаються з просторами $S^{\boldsymbol{r}}_p H(\mathbb{R}^d)$, які вперше розглянув С. М. Нікольський [1], а у випадку $1 \leqslant \theta < \infty$ вони були введені Т. І. Амановим [2].

Далі, замість $S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta} B(\mathbb{R}^d)$ і $S^{\boldsymbol{r}}_p H(\mathbb{R}^d)$ часто будемо використовувати позначення $S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta} B$ та $S^{\boldsymbol{r}}_p H$ відповідно.

У подальшому будемо вважати, що координати вектора $\boldsymbol{r} = (r_1, \ldots, r_d)$ впорядковані таким чином: $0 < r_1 = r_2 = \cdots = r_\nu < r_{\nu+1} \leqslant \cdots \leqslant r_d$. Вектору $\boldsymbol{r} = (r_1, \ldots, r_d)$ поставимо у відповідність вектор $\boldsymbol{\gamma} = (\gamma_1, \ldots, \gamma_d)$, $\gamma_j = r_j/r_1$, $j = \overline{1,d}$, а вектору $\boldsymbol{\gamma}$ — $\boldsymbol{\gamma}'$, де $\gamma'_j = \gamma_j$, якщо $j = \overline{1,\nu}$ і $1 < \gamma'_j < \gamma_j$, $j = \overline{\nu+1,d}$.

Також дамо означення просторів Нікольського–Бєсова функцій мішаної гладкості $S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta}B(\mathbb{R}^d)$ опосередковано через, так зване, декомпозиційне представлення елементів цих просторів. Уперше декомпозиційне представлення та відповідне йому нормування з'явилося у роботі С. М. Нікольського та П. І. Лізоркіна [3] і, як з'ясувалося пізніше, відіграло ключову роль у дослідженнях, які пов'язані з апроксимацією класів функцій. Наведемо спочатку необхідні означення та позначення.

Нехай $S = S(\mathbb{R}^d)$ — простір Л. Шварца основних нескінченно диференційовних на $\mathbb{R}^d$ комплекснозначних функцій φ, що спадають на нескінченності разом зі своїми похідними швидше за будь-який степінь функції $(x_1^2 + \ldots + x_d^2)^{-\frac{1}{2}}$ (див., наприклад, [4]). Через S' позначимо простір лінійних неперервних функціоналів над S. Зазначимо, що елементами простору S' є узагальнені функції.

Через $\mathfrak{F}\varphi$ та $\mathfrak{F}^{-1}\varphi$ будемо позначати відповідно пряме та обернене перетворення Фур'є функцій з просторів S та S'.

Носієм узагальненої функції f будемо називати замикання $\overline{\mathfrak{N}}$ такої множини точок $\mathfrak{N} \subset \mathbb{R}^d$, що для довільної $\varphi \in S$, яка дорівнює нулю в $\overline{\mathfrak{N}}$, виконується рівність $\langle f, \varphi\rangle = 0$. Носій узагальненої функції f будемо позначати через $\operatorname{supp} f$.

Зазначимо, що для $1 \leqslant p \leqslant \infty$ існує природне неперервне вкладення $L_p(\mathbb{R}^d)$ в S' і в цьому сенсі функції з $L_p(\mathbb{R}^d)$ ототожнюються з елементами з S'.

Далі нехай $K_m(t) = \int_{\mathbb{R}} k_m(\lambda) e^{-2\pi i\lambda t} d\lambda$, $m \in \mathbb{Z}_+$, $K_{-1} \equiv 0$, де

$$k_m(\lambda) = \begin{cases} 1, & |\lambda| < 2^{m-1}, \\ 2(1 - \frac{|\lambda|}{2^m}), & 2^{m-1} \leqslant |\lambda| \leqslant 2^m, \\ 0, & |\lambda| > 2^m, \end{cases} \qquad k_0(\lambda) = \begin{cases} 1 - |\lambda|, & 0 \leqslant |\lambda| \leqslant 1, \\ 0, & |\lambda| > 1. \end{cases}$$

Для кожного вектора $\boldsymbol{s} = (s_1, ..., s_d)$, $s_j \in \mathbb{Z}_+$, $j = \overline{1,d}$, покладемо

$$A^*_{\boldsymbol{s}}(\boldsymbol{x}) = \prod_{j=1}^{d} \big(K_{s_j}(x_j) - K_{s_j-1}(x_j)\big), \tag{1}$$

$$A^*_{\boldsymbol{s}}(f, \boldsymbol{x}) = f(\boldsymbol{x}) * A^*_{\boldsymbol{s}}(\boldsymbol{x}) = \int\limits_{\mathbb{R}^d} f(\boldsymbol{y}) A^*_{\boldsymbol{s}}(\boldsymbol{x} - \boldsymbol{y}) d\boldsymbol{y}.$$

Одразу зауважимо, що $A^*_{\boldsymbol{s}}(f, \boldsymbol{x})$ — блоки Валле Пуссена функції f. Також для $\boldsymbol{s} \in \mathbb{Z}^d_+$ розглянемо множини

$$Q^*_{2^{\boldsymbol{s}}} = \big\{\boldsymbol{\lambda} = (\lambda_1, ..., \lambda_d) : \ \eta(s_j) 2^{s_j - 1} \leqslant |\lambda_j| < 2^{s_j}, \lambda_j \in \mathbb{R}, \ \ j = \overline{1,d}\big\},$$

$$\rho_+(\boldsymbol{s}) := \big\{\boldsymbol{k} = (k_1, ..., k_d) : \eta(s_j) 2^{s_j - 1} \leqslant k_j < 2^{s_j}, k_j \in \mathbb{Z}_+, j = \overline{1,d}\big\},$$

де $\eta(0) = 0$ і $\eta(t) = 1, \ t > 0$.

Має місце таке твердження.

Лема А (див., наприклад, [5]). *Нехай* $1 \leqslant p \leqslant \infty$, *тоді для будь-якої функції* $f \in L_p(\mathbb{R}^d)$ *маємо*

$$f(\boldsymbol{x}) \overset{L_p}{=} \sum A^*_{\boldsymbol{s}}(f, \boldsymbol{x})$$

і крім того $\operatorname{supp} \mathfrak{F} A_{\boldsymbol{s}}(f, \boldsymbol{x}) \subseteq Q^*_{2^{\boldsymbol{s}}}$.

У прийнятих позначеннях простори $S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta}B(\mathbb{R}^d)$, $1 \leqslant p, \theta \leqslant \infty$, $\boldsymbol{r} > 0$, можна означити таким чином (див., наприклад, [5], [6]):

$$S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta}B := \Big\{ f \in L_p(\mathbb{R}^d) : \ \|f\|_{S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta}B} < \infty \Big\},$$

де

$$\|f\|_{S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta}B} \asymp \left(\sum_{\boldsymbol{s} \geqslant 0} 2^{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})\theta} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f, \cdot)\|^{\theta}_p \right)^{\frac{1}{\theta}} \tag{2}$$

при $1 \leqslant \theta < \infty$ і

$$\|f\|_{S^{\boldsymbol{r}}_{p}H} \asymp \sup_{\boldsymbol{s} \geqslant 0} 2^{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f, \cdot)\|_p. \tag{3}$$

Тут і надалі по тексту для додатних величин A і B вживається запис $A \asymp B$, який означає, що існують такі додатні сталі C_1 та C_2, які не залежать від одного істотного параметра у величинах A і B (наприклад, у вище наведених співвідношеннях (2) і (3) — від функції f), що $C_1 A \leqslant B \leqslant C_2 A$. Якщо тільки $B \leqslant C_2 A$ $\big(B \geqslant C_1 A\big)$, то пишемо $B \ll A$ $\big(B \gg A\big)$. Всі сталі C_i, $i = 1, 2, ...$, які зустрічаються у роботі, залежать, можливо, лише від параметрів, що входять в означення класу, метрики, в якій оцінюється похибка наближення, та розмірності простору $\mathbb{R}^d$.

Окрім цього нагадаємо, що у випадку $1 < p < \infty$ норму функцій з просторів $S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta}B(\mathbb{R}^d)$ можна означити в дещо іншій формі.

Нехай $A \subset \mathbb{R}^d$ — деяка вимірна множина. Позначимо через χ_A характеристичну функцію множини A і для $f \in L_p(\mathbb{R}^d)$ покладемо

$$\delta^*_{\boldsymbol{s}}(f, \boldsymbol{x}) = \mathfrak{F}^{-1}(\chi_{Q^*_{2^{\boldsymbol{s}}}} \cdot \mathfrak{F} f).$$

Тоді простори $S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta}B$, $1 < p < \infty$, $1 \leqslant \theta \leqslant \infty$, $\boldsymbol{r} > 0$, можна означити таким чином [3]:

$$S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta}B := \Big\{ f \in L_p(\mathbb{R}^d) : \ \|f\|_{S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta}B} < \infty \Big\},$$

де

$$\|f\|_{S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta}B} \asymp \left(\sum_{\boldsymbol{s} \geqslant 0} 2^{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})\theta} \|\delta^*_{\boldsymbol{s}}(f, \cdot)\|^{\theta}_p \right)^{\frac{1}{\theta}} \tag{4}$$

при $1 \leqslant \theta < \infty$ і

$$\|f\|_{S^{\boldsymbol{r}}_{p}H} \asymp \sup_{\boldsymbol{s} \geqslant 0} 2^{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})} \|\delta^*_{\boldsymbol{s}}(f, \cdot)\|_p. \tag{5}$$

Під класом $S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta}B$ будемо розуміти множину функцій $f \in L_p(\mathbb{R}^d)$ для яких $\|f\|_{S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta}B} \leqslant 1$ і при цьому збережемо для класів $S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta}B$ ті ж самі позначення, що і для просторів $S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta}B$.

Як видно з (2)–(5), для $f \in S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta}B$ при деякому значенні p, $1 < p < \infty$, має місце співвідношення

$$\|\delta^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|_p \asymp \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|_p. \tag{6}$$

Перейдемо до означення апроксимативних характеристик, які розглядаються у роботі.

Нехай $\mathcal{L} \subset \mathbb{Z}^d_+$ — деяка скінченна множина. Покладемо

$$Q(\mathcal{L}) = \bigcup_{\boldsymbol{s}\in\mathcal{L}} Q^*_{2^{\boldsymbol{s}}}$$

і позначимо

$$G\big(Q(\mathcal{L})\big) = \Big\{ f \in L_q(\mathbb{R}^d) :\ \operatorname{supp}\mathfrak{F}f \subseteq Q(\mathcal{L}) \Big\}.$$

Відомо, що елементами множини $G\big(Q(\mathcal{L})\big)$ є цілі функції експоненціального типу.

Для $f \in L_q(\mathbb{R}^d)$, $1 \leqslant q \leqslant \infty$, означимо величину

$$E\big(f, G\big(Q(\mathcal{L})\big)\big)_q := E_{Q(\mathcal{L})}(f)_q := \inf_{g\in G(Q(\mathcal{L}))} \|f(\cdot) - g(\cdot)\|_q,$$

яка називається найкращим наближенням функції f цілими функціями з множини $G\big(Q(\mathcal{L})\big)$. Якщо $F \subset L_q(\mathbb{R}^d)$ — деякий функціональний клас, то покладемо

$$E_{Q(\mathcal{L})}(F)_q = \sup_{f\in F} E_{Q(\mathcal{L})}(f)_q. \tag{7}$$

Далі для $f \in L_q(\mathbb{R}^d)$, $1 \leqslant q \leqslant \infty$, покладемо

$$S_{Q(\mathcal{L})}f(\boldsymbol{x}) = S_{Q(\mathcal{L})}(f,\boldsymbol{x}) = \sum_{\boldsymbol{s}\in\mathcal{L}} \delta^*_{\boldsymbol{s}}(f,\boldsymbol{x}), \quad \boldsymbol{x} \in \mathbb{R}^d$$

і означимо

$$\mathcal{E}_{Q(\mathcal{L})}(f)_q = \|f(\cdot) - S_{Q(\mathcal{L})}f(\cdot)\|_q \ \text{ та } \ \mathcal{E}_{Q(\mathcal{L})}(F)_q = \sup_{f\in F} \mathcal{E}_{Q(\mathcal{L})}(f)_q. \tag{8}$$

Наші дослідження величин (7) та (8) проводяться у випадку, коли $F = S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta}B(\mathbb{R}^d)$, а множина $Q(\mathcal{L})$ визначається таким чином:

$$Q(\mathcal{L}) = Q^{\boldsymbol{\gamma}}_n = \bigcup_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})\leqslant n} Q^*_{2^{\boldsymbol{s}}},$$

де $n \in \mathbb{N}$. Множина $Q^{\boldsymbol{\gamma}}_n$ породжує в $\mathbb{R}^d$, так званий, східчастий гіперболічний хрест.

Насамперед зазначимо, що при $1 < q < \infty$ і $f \in L_q(\mathbb{R}^d)$ має місце співвідношення (див., наприклад, [3])

$$E_{Q(\mathcal{L})}(f)_q \leqslant \mathcal{E}_{Q(\mathcal{L})}(f)_q \leqslant C_3 E_{Q(\mathcal{L})}(f)_q, \tag{9}$$

де $C_3 \geqslant 1$ — деяка стала.

2. Допоміжні твердження.

Теорема А [2]. *Нехай* $1 \leqslant p, \theta \leqslant \infty$, $1 \leqslant p \leqslant q \leqslant \infty$ *і маємо такий вектор* $\boldsymbol{\rho}$, *що* $\rho_j = r_j - \left(\frac{1}{p} - \frac{1}{q}\right) > 0$, $j = \overline{1,d}$. *Тоді, якщо* $f \in S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta}B(\mathbb{R}^d)$, *то* $f \in S^{\boldsymbol{\rho}}_{q,\theta}B(\mathbb{R}^d)$ *і*

$$\|f\|_{S^{\boldsymbol{\rho}}_{q,\theta}B(\mathbb{R}^d)} \ll \|f\|_{S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta}B(\mathbb{R}^d)}.$$

Теорема Б [7, с. 150] **.** *Якщо* $1 \leqslant p \leqslant q \leqslant \infty$, *тоді для цілої функції експоненціального типу* $g_{\boldsymbol{\nu}} \in L_p(\mathbb{R}^d)$, $\boldsymbol{\nu} = (\nu_1, \ldots, \nu_2)$, $\nu_i \geqslant 0$, $i = \overline{1,d}$, *має місце нерівність (різних метрик)*

$$\|g_{\boldsymbol{\nu}}\|_{L_q(\mathbb{R}^d)} \leqslant 2^d \left(\prod_{j=1}^{d} \nu_k\right)^{\frac{1}{p}-\frac{1}{q}} \|g_{\boldsymbol{\nu}}\|_{L_p(\mathbb{R}^d)}.$$

Теорема В (Літтлвуда – Пелі) (див., наприклад, [7, с. 81])**.** *Нехай задано* $1 < p < \infty$. *Існують такі додатні числа* C_4, C_5, *що для кожної функції* $f \in L_p(\mathbb{R}^d)$ *виконуються співвідношення*

$$C_4\|f\|_p \leqslant \left\| \left(\sum_{\boldsymbol{s} \geqslant 0} |\delta^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)|^2 \right)^{\frac{1}{2}} \right\|_p \leqslant C_5\|f\|_p.$$

Лема Б [8]**.** *Нехай задано* $1 < p < q < \infty$ *і* $f \in L_q(\mathbb{R}^d)$. *Тоді*

$$\|f\|_q \ll \left(\sum_{\boldsymbol{s} \geqslant 0} \|\delta^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|_p^q \, 2^{\|\boldsymbol{s}\|_1(\frac{1}{p}-\frac{1}{q})q} \right)^{\frac{1}{q}},$$

де $\|\boldsymbol{s}\|_1 = s_1 + \ldots + s_d$.

Лема Б є аналогом леми, яка вперше була доведена для періодичного випадку [9, с. 25].

Лема В [9, с. 11]**.** *Має місце оцінка*

$$\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma}) \geqslant n} 2^{-\alpha(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})} \asymp 2^{-\alpha n} n^{d-1}, \quad \alpha > 0$$

Лема Г [9, с. 11]**.** *Має місце оцінка*

$$\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma}') \geqslant n} 2^{-\alpha(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})} \asymp 2^{-\alpha n} n^{\nu-1}, \quad \alpha > 0.$$

3. Наближення цілими функціями з носіями їх перетворення Фур'є у східчастому гіперболічному хресті. Перш ніж перейти до формулювання та доведення основних результатів, встановимо декілька допоміжних оцінок.

Лема 1. *Для* $A_{\boldsymbol{s}}(\boldsymbol{x})$ *мають місце такі оцінки*

$$\|A^*_{\boldsymbol{s}}(\cdot)\|_\infty \asymp 2^{\|\boldsymbol{s}\|_1}, \tag{10}$$

$$\left\| \sum_{(\boldsymbol{s},1)=n+1} A^*_{\boldsymbol{s}}(\cdot) \right\|_\infty \asymp 2^n n^{d-1}. \tag{11}$$

Доведення. Врахувавши, що $A^*_{\boldsymbol{s}}(\boldsymbol{x})$ визначається згідно з формулою (1) та провівши деякі перетворення для $K_{s_j}(x_j)$, отримаємо

$$A^*_{\boldsymbol{s}}(\boldsymbol{x}) = \prod_{j=1}^{d} \frac{2^{2-s_j} \sin^2 \pi 2^{s_j-2} x_j \big(2\cos \pi 2^{s_j-1} x_j + 1\big)}{\pi^2 x_j^2} \times$$

$$\times \big(\cos \pi 2^{s_j-1} x_j + \cos \pi 2^{s_j} x_j - 1 \big) = \prod_{j=1}^{d} \mathfrak{I}_j(x_j).$$

Тоді для норми $A^*_{\boldsymbol{s}}(\boldsymbol{x})$ у просторі $L_\infty(\mathbb{R}^d)$ можемо записати

$$\|A^*_{\boldsymbol{s}}(\cdot)\|_\infty = \sup_{\boldsymbol{x}\in\mathbb{R}^d} \left| \prod_{j=1}^{d} \mathfrak{I}_j(x_j) \right| = \prod_{j=1}^{d} \sup_{x_j\in\mathbb{R}} |\mathfrak{I}_j(x_j)|. \tag{12}$$

Таким чином для оцінки норми $A^*_{\boldsymbol{s}}(\boldsymbol{x})$ достатньо буде оцінити $\sup\limits_{x_j\in\mathbb{R}} |\mathfrak{I}_j(x_j)|$, $j = \overline{1,d}$.

Встановимо спочатку оцінку зверху. Зробимо заміну $\pi 2^{s_j-2} x_j = t_j$, отримаємо

$$\sup_{x_j\in\mathbb{R}} |\mathfrak{I}_j(x_j)| = \sup_{t_j\in\mathbb{R}} \left| \frac{2^{s_j-2} \sin^2 t_j \big(2\cos 2t_j + 1\big)\big(\cos 2t_j + \cos 4t_j - 1\big)}{t_j^2} \right| \ll$$

$$\ll 2^{s_j} \sup_{t_j\in\mathbb{R}} \left| 9\, \frac{\sin^2 t_j}{t_j^2} \right| \ll 2^{s_j}.$$

Скориставшись останньою оцінкою і (12), одержуємо

$$\|A^*_{\boldsymbol{s}}(\cdot)\|_\infty \ll \prod_{j=1}^{d} 2^{s_j} = 2^{\|\boldsymbol{s}\|_1}.$$

Для оцінки знизу маємо

$$\sup_{x_j\in\mathbb{R}} |\mathfrak{I}_j(x_j)| = \sup_{t_j\in\mathbb{R}} \left| \frac{2^{s_j-2} \sin^2 t_j \big(2\cos 2t_j + 1\big)\big(\cos 2t_j + \cos 4t_j - 1\big)}{t_j^2} \right| \gg$$

$$\gg 2^{s_j} \left| \frac{\sin^2 \frac{\pi}{12} \big(2\cos \frac{\pi}{6} + 1\big)\big(\cos \frac{\pi}{6} + \cos \frac{\pi}{3} - 1\big)}{\big(\frac{\pi}{12}\big)^2} \right| \gg 2^{s_j}. \tag{13}$$

Підставивши (13) в (12), одержуємо

$$\|A^*_{\boldsymbol{s}}(\cdot)\|_\infty \gg \prod_{j=1}^{d} 2^{s_j} = 2^{\|\boldsymbol{s}\|_1}.$$

Отже, оцінку (10) встановлено.

Перейдемо до встановлення оцінки (11). Оцінка зверху безпосередньо випливає з (10) та нерівності Мінковського. Дійсно

$$\left\| \sum_{(\boldsymbol{s},1)=n+1} A^*_{\boldsymbol{s}}(\cdot) \right\|_\infty \ll \sum_{(\boldsymbol{s},1)=n+1} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(\cdot)\|_\infty \ll \sum_{(\boldsymbol{s},1)=n+1} 2^{\|\boldsymbol{s}\|_1} \asymp 2^n n^{d-1}.$$

Для оцінки знизу маємо

$$\left\| \sum_{(\boldsymbol{s},1)=n+1} A^*_{\boldsymbol{s}}(\cdot) \right\|_\infty = \sup_{\boldsymbol{x}\in\mathbb{R}^d} \left| \sum_{(\boldsymbol{s},1)=n+1} A^*_{\boldsymbol{s}}(\boldsymbol{x}) \right| =$$

$$= \sup_{\boldsymbol{t}\in\mathbb{R}^d} \left| \sum_{(\boldsymbol{s},1)=n+1} \prod_{j=1}^d \frac{2^{s_j-2}\sin^2 t_j \big(2\cos 2t_j + 1\big)\big(\cos 2t_j + \cos 4t_j - 1\big)}{t_j^2} \right| \gg$$

$$\gg \sum_{(\boldsymbol{s},1)=n+1} \prod_{j=1}^d 2^{s_j} \left| \frac{\sin^2 \frac{\pi}{12}\big(2\cos\frac{\pi}{6}+1\big)\big(\cos\frac{\pi}{6}+\cos\frac{\pi}{3}-1\big)}{\big(\frac{\pi}{12}\big)^2} \right| \gg$$

$$\gg \sum_{(\boldsymbol{s},1)=n+1} 2^{\|\boldsymbol{s}\|_1} \asymp 2^n n^{d-1}.$$

Оцінку (11) встановлено. Лему 1 доведено.

Лема 2. *Нехай $1 \leqslant p < \infty$, тоді має місце оцінка*

$$\|A^*_{\boldsymbol{s}}(\cdot)\|_p \asymp 2^{\|\boldsymbol{s}\|_1\left(1-\frac{1}{p}\right)}. \tag{14}$$

Доведення. Згідно з позначеннями леми 1, можемо записати

$$\|A^*_{\boldsymbol{s}}(\cdot)\|_p = \left\| \prod_{j=1}^d \mathfrak{I}_j(\cdot) \right\|_p = \left(\int\limits_{\mathbb{R}^d} \left| \prod_{j=1}^d \mathfrak{I}_j(x_j) \right|^p d\boldsymbol{x} \right)^{\frac{1}{p}} =$$

$$= \left(\int\limits_{\mathbb{R}^d} \prod_{j=1}^d |\mathfrak{I}_j(x_j)|^p d\boldsymbol{x} \right)^{\frac{1}{p}} = \left(\prod_{j=1}^d \int\limits_{\mathbb{R}} |\mathfrak{I}_j(x_j)|^p dx_j \right)^{\frac{1}{p}} =$$

$$= \left(\prod_{j=1}^d \int\limits_{\mathbb{R}} \left| \frac{2^{2-s_j}\sin^2 \pi 2^{s_j-2}x_j \big(2\cos \pi 2^{s_j-1}x_j + 1\big)}{\pi^2 x_j^2} \times \right.\right.$$

$$\left.\left. \times \big(\cos \pi 2^{s_j-1}x_j + \cos \pi 2^{s_j}x_j - 1\big) \right|^p dx_j \right)^{\frac{1}{p}} \tag{15}$$

Оцінимо зверху інтеграл у співвідношенні (15). Зробивши заміну $\pi 2^{s_j-2}x_j = t_j$, отримаємо

$$\int\limits_{\mathbb{R}} \left| \frac{2^{2-s_j}\sin^2 \pi 2^{s_j-2}x_j \big(2\cos \pi 2^{s_j-1}x_j + 1\big)\big(\cos \pi 2^{s_j-1}x_j + \cos \pi 2^{s_j}x_j - 1\big)}{\pi^2 x_j^2} \right|^p dx_j \leqslant$$

$$\leqslant \int\limits_{\mathbb{R}} \left| \frac{2^{2-s_j} \sin^2 \pi 2^{s_j-2} x_j}{\pi^2 x_j^2} \right|^p dx_j = \int\limits_{\mathbb{R}} \frac{2^{(s_j-2)(p-1)}}{\pi} \left| \frac{\sin^2 t_j}{t_j^2} \right|^p dt_j$$

$$\ll 2^{s_j(p-1)}. \tag{16}$$

Підставивши (16) в (15), одержуємо

$$\|A_{\boldsymbol{s}}^*(\cdot)\|_p \ll \left(\prod_{j=1}^{d} 2^{s_j(p-1)} \right)^{\frac{1}{p}} = 2^{\|\boldsymbol{s}\|_1 \left(1-\frac{1}{p}\right)}.$$

Тепер оцінимо знизу інтеграл у співвідношенні (15). Зробивши заміну $\pi 2^{s_j-2} x_j = t_j$, отримаємо

$$\int\limits_{\mathbb{R}} \left| \frac{2^{2-s_j} \sin^2 \pi 2^{s_j-2} x_j \left(2\cos \pi 2^{s_j-1} x_j + 1\right) \left(\cos \pi 2^{s_j-1} x_j + \cos \pi 2^{s_j} x_j - 1\right)}{\pi^2 x_j^2} \right|^p dx_j =$$

$$= \int\limits_{\mathbb{R}} 2^{(s_j-2)(p-1)} \left| \frac{\sin^2 t_j \left(2\cos 2t_j + 1\right) \left(\cos 2t_j + \cos 4t_j - 1\right)}{t_j^2} \right|^p dt_j \gg$$

$$\gg 2^{(s_j-2)(p-1)} \int\limits_{\frac{7\pi}{12}}^{\frac{5\pi}{12}} \left| \frac{\sin^2 t_j \left(2\cos 2t_j + 1\right) \left(\cos 2t_j + \cos 4t_j - 1\right)}{t_j^2} \right|^p dt_j \gg 2^{s_j(p-1)}.$$

Врахувавши, що підінтегральна функція неперервна на проміжку $\left[\frac{5\pi}{12}, \frac{7\pi}{12}\right]$ та досягає свого найменшого значення, одержуємо

$$\gg 2^{s_j(p-1)} \int\limits_{\frac{\pi}{3}}^{\frac{2\pi}{3}} M_j^p dt_j \asymp 2^{s_j(p-1)}. \tag{17}$$

Скориставшись (17), одержуємо

$$\|A_{\boldsymbol{s}}^*(\cdot)\|_p \gg \left(\prod_{j=1}^{d} 2^{s_j(p-1)} \right)^{\frac{1}{p}} = 2^{\|\boldsymbol{s}\|_1 \left(1-\frac{1}{p}\right)}.$$

Отже, оцінку (14) встановлено. Лему 2 доведено.

Теорема 1. *Нехай $r_1 > 1$, $1 \leqslant \theta \leqslant \infty$. Тоді має місце порядкове співвідношення*

$$\mathcal{E}_{Q_n^\gamma}\left(S_{1,\theta}^{\boldsymbol{r}} B\right)_\infty = \sup_{f \in S_{1,\theta}^{\boldsymbol{r}} B} \|f(\cdot) - S_{Q_n^\gamma}(f,\cdot)\|_\infty \asymp 2^{-n(r_1-1)} n^{(\nu-1)\left(1-\frac{1}{\theta}\right)}. \tag{18}$$

Доведення. Встановимо спочатку оцінку зверху в (18). Нехай $f \in S_{1,\theta}^{\boldsymbol{r}} B$. Оскільки $r_1 > 1$, то на основі теорема А можемо стверджувати, що при деякому $1 < q_0 < \infty$,

$f \in S^{\boldsymbol{\rho}}_{q_0,\theta}B$, де $\rho_j = r_j - \left(1 - \frac{1}{q_0}\right) > 0$, $j = \overline{1,d}$. Тоді, скориставшись нерівністю Мінковського, нерівністю різних метрик (теорема Б) та (6), можемо записати

$$\|f(\cdot) - S_{Q_n^{\boldsymbol{\gamma}}}(f,\cdot)\|_\infty = \left\|f(\cdot) - \sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})\leqslant n} \delta^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\right\|_\infty \leqslant \sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} \|\delta^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|_\infty \ll$$

$$\ll \sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} 2^{\frac{\|\boldsymbol{s}\|_1}{q_0}} \|\delta^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|_{q_0} \asymp \sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} 2^{\frac{\|\boldsymbol{s}\|_1}{q_0}} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|_{q_0} \ll$$

$$\ll \sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} 2^{\frac{\|\boldsymbol{s}\|_1}{q_0}} 2^{\|\boldsymbol{s}\|_1\left(1-\frac{1}{q_0}\right)} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|_1 = \sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} 2^{\|\boldsymbol{s}\|_1} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|_1. \tag{19}$$

Щоб продовжити оцінку (19) розглянемо спочатку випадок, коли $1 \leqslant \theta < \infty$. Тоді, застосувавши нерівність Гельдера, з відповідною модифікацією при $\theta = \infty$, будемо мати

$$\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} 2^{\|\boldsymbol{s}\|_1} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|_1 \leqslant \left(\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} 2^{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})\theta} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|_1^\theta\right)^{\frac{1}{\theta}} \times$$

$$\times \left(\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} 2^{-(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r}-1)\frac{\theta}{\theta-1}}\right)^{1-\frac{1}{\theta}} \ll \|f\|_{S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B} \left(\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} 2^{-(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r}-1)\frac{\theta}{\theta-1}}\right)^{1-\frac{1}{\theta}} \leqslant$$

$$\leqslant \left(\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} 2^{-(\boldsymbol{s},\bar{\boldsymbol{\gamma}})(r_1-1)\frac{\theta}{\theta-1}}\right)^{1-\frac{1}{\theta}} = J_1, \tag{20}$$

де $\bar{\boldsymbol{\gamma}} = (\bar{\gamma}_1,\ldots,\bar{\gamma}_d)$ — вектор з координатами $\bar{\gamma}_j = (r_j - 1)/(r_1 - 1)$, $j = \overline{1,d}$, а $\boldsymbol{r} - 1$ позначає вектор з координатами $r_j - 1$, $j = \overline{1,d}$. Якщо $j = \overline{1,\nu}$, то $\bar{\gamma}_j = \gamma_j$ і $1 < \gamma_j \leqslant \gamma_j$, якщо $j = \overline{\nu+1,d}$. Тому, скориставшись лемою В, отримаємо оцінку

$$J_1 \ll 2^{-n(r_1-1)} n^{(\nu-1)(1-\frac{1}{\theta})}. \tag{21}$$

Отже, співставивши (19)–(21), отримаємо оцінку

$$\sup_{f\in S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B} \|f(\cdot) - S_{Q_n^{\boldsymbol{\gamma}}}(f,\cdot)\|_\infty \ll 2^{-n(r_1-1)} n^{(\nu-1)(1-\frac{1}{\theta})}.$$

Нехай тепер $\theta = \infty$. Тоді, згідно з означенням класів $S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B$ маємо $\|A^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|_p \ll 2^{-(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})}$, скориставшись лемою В, для (19) можемо записати

$$\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} 2^{\|\boldsymbol{s}\|_1} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|_1 \ll \sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} 2^{-(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r}-1)} =$$

$$= \sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma}>n)} 2^{-(\boldsymbol{s},\bar{\boldsymbol{\gamma}})(r_1-1)} \ll 2^{-n(r_1-1)} n^{\nu-1}. \tag{22}$$

Об'єднавши (21) та (22), одержуємо оцінку зверху в (18).

Перейдемо до встановлення оцінки знизу, яку достатньо отримати для випадку $\nu = d$. Розглянемо функції

$$f_1(x) = C_6 2^{-nr_1} n^{-\frac{d-1}{\theta}} \sum_{(\boldsymbol{s},1)=n+1} A^*_{\boldsymbol{s}}(\boldsymbol{x}), \quad C_6 > 0,$$

якщо $1 \leqslant \theta < \infty$, і

$$f_2(x) = C_7 2^{-nr_1} \sum_{(\boldsymbol{s},1)=n+1} A^*_{\boldsymbol{s}}(\boldsymbol{x}), \quad C_7 > 0,$$

якщо $\theta = \infty$.

Переконаємося, що дані функції належать класам $S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B$ і $S^{\boldsymbol{r}}_{1,\infty}B$ відповідно. Оскільки, згідно з лемою 1, при $p = 1$ має місце оцінка $\left\|A^*_{\boldsymbol{s}}(\cdot)\right\|_1 \asymp 1$, то

$$\|f_1\|_{S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B} \asymp \left(\sum_{(\boldsymbol{s},1)=n+1} 2^{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})\theta} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f_1,\cdot)\|_1^\theta \right)^{\frac{1}{\theta}} \asymp$$

$$\asymp 2^{-nr_1} n^{-\frac{d-1}{\theta}} \left(\sum_{(\boldsymbol{s},1)=n+1} 2^{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})\theta} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(\cdot)\|_1^\theta \right)^{\frac{1}{\theta}} \asymp$$

$$\asymp 2^{-nr_1} n^{-\frac{d-1}{\theta}} \left(\sum_{(\boldsymbol{s},1)=n+1} 2^{r_1(\boldsymbol{s},1)\theta} \right)^{\frac{1}{\theta}} \ll n^{-\frac{d-1}{\theta}} \left(\sum_{(\boldsymbol{s},1)=n+1} 1 \right)^{\frac{1}{\theta}} \ll 1.$$

Для f_2 будемо мати

$$\|f_2\|_{S^{\boldsymbol{r}}_{1,\infty}} \asymp \sup_{(\boldsymbol{s},1)=n+1} 2^{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f_2,\cdot)\|_1 \asymp$$

$$\asymp 2^{-nr_1} \sup_{(\boldsymbol{s},1)=n+1} 2^{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(\cdot)\|_1 \asymp 2^{-nr_1} \sup_{(\boldsymbol{s},1)=n+1} 2^{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})} \ll 1.$$

Далі, враховуючи вибір функцій f_1 і f_2, маємо $S_{Q^\gamma_n}(f_1,\boldsymbol{x}) = 0$ і $S_{Q^\gamma_n}(f_2,\boldsymbol{x}) = 0$. Таким чином, беручи до уваги оцінку (11), будемо мати

$$\|f_1(\cdot) - S_{Q^\gamma_n}(f,\cdot)\|_\infty = \|f_1(\cdot)\|_\infty \asymp 2^{-n(r_1-1)} n^{(d-1)\left(1-\frac{1}{\theta}\right)},$$

$$\|f_2(\cdot) - S_{Q^\gamma_n}(f,\cdot)\|_\infty = \|f_2(\cdot)\|_\infty \asymp 2^{-n(r_1-1)} n^{d-1}.$$

Оцінки знизу встановлено.

Теорему 1 доведено.

Теорема 2. *Нехай $1 < q < \infty$ і $r_1 > 1 - \frac{1}{q}$. Тоді для $1 \leqslant \theta \leqslant \infty$ мають місце порядкові співвідношення*

$$E_{Q^\gamma_n}(S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B)_q \asymp \mathcal{E}_{Q^\gamma_n}(S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B)_q \asymp 2^{-n\left(r_1-1+\frac{1}{q}\right)} n^{(\nu-1)\left(\frac{1}{q}-\frac{1}{\theta}\right)_+}, \tag{23}$$

де $a_+ = \max\{a;\ 0\}$.

Доведення. Отримаємо спочатку оцінку зверху. Оскільки $f \in S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B$ з деяким $\boldsymbol{r}$, $r_1 > 1 - \frac{1}{q}$, то, згідно з теоремою А, $f \in L_q(\mathbb{R}^d)$. Тоді для $1 < q_0 < q$, скориставшись лемою Б, а далі застосувавши нерівність різних метрик, отримуємо

$$\mathcal{E}_{Q_n^{\boldsymbol{\gamma}}}(f)_q = \|f(\cdot) - S_{Q_n^{\boldsymbol{\gamma}}}(f,\cdot)\|_q = \left\| \sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} \delta^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot) \right\|_q \ll$$

$$\ll \left(\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} \|\delta^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|^q_{q_0} 2^{\|s\|_1\left(\frac{1}{q_0}-\frac{1}{q}\right)q} \right)^{\frac{1}{q}} \asymp \left(\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|^q_{q_0} 2^{\|s\|_1\left(\frac{1}{q_0}-\frac{1}{q}\right)q} \right)^{\frac{1}{q}} \ll$$

$$\ll \left(\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|^q_1 2^{\|s\|_1\left(1-\frac{1}{q_0}\right)q} 2^{\|s\|_1\left(\frac{1}{q_0}-\frac{1}{q}\right)q} \right)^{\frac{1}{q}} =$$

$$= \left(\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|^q_1 2^{\|s\|_1\left(1-\frac{1}{q}\right)q} \right)^{\frac{1}{q}} =: J_2.$$

Для того, щоб продовжити оцінку J_2 розглянемо декілька випадків.

Нехай $1 < q < \theta < \infty$. Тоді, застосувавши до J_2 нерівність Гельдера з показником $\frac{\theta}{q}$ та врахувавши, що $r_1 > 1 - \frac{1}{q}$, одержимо

$$J_2 = \left(\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|^q_1 \, 2^{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})q} \, 2^{-(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})q} \, 2^{\|s\|_1\left(1-\frac{1}{q}\right)q} \right)^{\frac{1}{q}} \ll$$

$$\ll \left(\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|^\theta_1 2^{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})\theta} \right)^{\frac{1}{\theta}} \left(\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} \left(2^{-(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})q} \, 2^{\|s\|_1\left(1-\frac{1}{q}\right)q} \right)^{\frac{\theta}{\theta-q}} \right)^{\frac{1}{q}-\frac{1}{\theta}} \leqslant$$

$$\leqslant \|f\|_{S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B} \left(\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} \left(2^{-\left((\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})-\left(1-\frac{1}{q}\right)\|s\|_1\right)} \right)^{\frac{q\theta}{\theta-q}} \right)^{\frac{1}{q}-\frac{1}{\theta}} \leqslant$$

$$\leqslant \left(\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} \left(2^{-\left(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r}-\left(1-\frac{1}{q}\right)\right)} \right)^{\frac{q\theta}{\theta-q}} \right)^{\frac{1}{q}-\frac{1}{\theta}} = \left(\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} 2^{-(\boldsymbol{s},\bar{\boldsymbol{\gamma}})\left(r_1-1+\frac{1}{q}\right)\frac{q\theta}{\theta-q}} \right)^{\frac{1}{q}-\frac{1}{\theta}},$$

де $\bar{\boldsymbol{\gamma}}$ вектор з координатами $\bar{\gamma_j} = \frac{r_j-1+\frac{1}{q}}{r_j-1+\frac{1}{q}}$, $j = \overline{1,d}$. Легко переконатися, що $\bar{\gamma_j} = \gamma_j$, $j = \overline{1,\nu}$ і $\bar{\gamma_j} \geqslant \gamma_j$, $j = \overline{\nu+1,d}$. Застосувавши до останньої суми лему Г, отримуємо

$$J_1 \ll 2^{-n\left(r_1-1+\frac{1}{q}\right)} n^{(\nu-1)\left(\frac{1}{q}-\frac{1}{\theta}\right)}.$$

У випадку $1 \leqslant \theta \leqslant q < \infty$, $q \neq 1$, скориставшись нерівністю

$$\left(\sum_k |a_k|^{v_2} \right)^{\frac{1}{v_2}} \leqslant \left(\sum_k |a_k|^{v_1} \right)^{\frac{1}{v_1}}, \ 0 < v_1 \leqslant v_2 < \infty \ ,$$

(див., [10, с. 43]), застосувавши нерівність Гельдера та беручи до уваги, що $r_1 > 1-\frac{1}{q}$, оцінку J_2 можемо продовжити таким чином

$$J_2 \leqslant \left(\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|_1^\theta 2^{\|s\|_1\left(1-\frac{1}{q}\right)\theta} \right)^{\frac{1}{\theta}} =$$

$$= \left(\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|_1^\theta 2^{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})\theta} 2^{-(\boldsymbol{s},\bar{\boldsymbol{\gamma}})\left(r_1-1+\frac{1}{q}\right)\theta} \right)^{\frac{1}{\theta}} \ll$$

$$\ll \left(\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} 2^{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})\theta} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|_1^\theta \right)^{\frac{1}{\theta}} \sup_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} 2^{-(\boldsymbol{s},\bar{\boldsymbol{\gamma}})\left(r_1-1+\frac{1}{q}\right)} \leqslant$$

$$\leqslant \|f\|_{S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B} 2^{-n\left(r_1-1+\frac{1}{q}\right)} \leqslant 2^{-n\left(r_1-1+\frac{1}{q}\right)},$$

де, як і в попередньому випадку, вектор $\bar{\boldsymbol{\gamma}}$ визначається аналогічно й $\bar{\boldsymbol{\gamma}} \geqslant \boldsymbol{\gamma}$.

Нехай тепер $\theta = \infty$. Тоді для $f \in S^{\boldsymbol{r}}_{1,\infty}B$ згідно з (3) маємо

$$\|A^*_{\boldsymbol{s}}(f,\cdot)\|_1 \ll 2^{-(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})},$$

а тому, застосувавши лему Д, отримуємо

$$J_1 \ll \left(\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} 2^{-(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})q} 2^{\|s\|_1\left(1-\frac{1}{q}\right)q} \right)^{\frac{1}{q}} = \left(\sum_{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{\gamma})>n} 2^{-(\boldsymbol{s},\bar{\boldsymbol{\gamma}})\left(r_1-1+\frac{1}{q}\right)q} \right)^{\frac{1}{q}} \asymp$$

$$\asymp 2^{-n\left(r_1-1+\frac{1}{q}\right)} n^{\frac{\nu-1}{q}}.$$

Оцінки зверху в теоремі встановлено.

Перейдемо до встановлення оцінок знизу. Для цього при певних значеннях параметрів q і θ достатньо вказати функції $f \in S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B$, для яких оцінки знизу величин $\mathcal{E}_{Q^\gamma_n}(f)_q$ співпадають за порядком з оцінками знизу величин $\mathcal{E}_{Q^\gamma_n}(S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B)_q$ в (23). Зауважимо, що достатньо розглянути випадок $\nu = d$, тобто будемо вважати $\gamma_j = 1$, $j = \overline{1,d}$.

Нехай $1 \leqslant \theta \leqslant q$, $q \neq 1$. Розглянемо функцію

$$f_3(\boldsymbol{x}) = 2^{-r_1 n} A^*_{\tilde{\boldsymbol{s}}}(\boldsymbol{x}),$$

де $\|\tilde{\boldsymbol{s}}\|_1 = n+1$.

Покажемо, що $f_3 \in S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B$. Маємо

$$\|f_3(\cdot)\|_{S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B} \asymp \left(\sum_{s \geqslant 0} 2^{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})\theta} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f_3,\cdot)\|_1^\theta \right)^{\frac{1}{\theta}} \asymp$$

$$\asymp 2^{-r_1 n} \left(2^{(\tilde{\boldsymbol{s}},\boldsymbol{r})\theta} \|A^*_{\tilde{\boldsymbol{s}}}(\cdot)\|_1^\theta \right)^{\frac{1}{\theta}} \ll 2^{-r_1 n} 2^{-r_1 n} = 1.$$

Оскільки для функцій $f_3(\boldsymbol{x})$ виконується співвідношення $S_{Q_n^\gamma}(f_3,\boldsymbol{x})=0$, то згідно з лемою 2, будемо мати

$$\mathcal{E}_{Q_n^\gamma}(S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B)_q \gg \|f_3(\cdot)-S_{Q_n^\gamma}(f_3,\cdot)\|_q = \|f_3(\cdot)\|_q \asymp 2^{-nr_1}\|A^*_{\bar{\boldsymbol{s}}}(\cdot)\|_q \asymp$$

$$\asymp 2^{-nr_1}2^{n\left(1-\frac{1}{q}\right)} = 2^{-n\left(r_1-1+\frac{1}{q}\right)}.$$

У випадку $1<q<\theta<\infty$ розглянемо функцію

$$f_4(\boldsymbol{x}) = 2^{-nr_1}n^{-\frac{d-1}{\theta}}\sum_{\|\boldsymbol{s}\|_1=n+1} A^*_{\boldsymbol{s}}(\boldsymbol{x}).$$

Покажемо, що $f_4\in S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B$. Маємо

$$\|f_4(\cdot)\|_{S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B} \asymp \left(\sum_{s\geqslant 0} 2^{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})\theta}\|A^*_{\boldsymbol{s}}(f_4,\cdot)\|_1^\theta\right)^{\frac{1}{\theta}} =$$

$$= 2^{-nr_1}n^{-\frac{d-1}{\theta}}\left(\sum_{\|\boldsymbol{s}\|_1=n+1} 2^{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})\theta}\|A^*_{\boldsymbol{s}}(\cdot)\|_1^\theta\right)^{\frac{1}{\theta}} \ll 2^{-nr_1}n^{-\frac{d-1}{\theta}}\left(\sum_{\|\boldsymbol{s}\|_1=n+1} 2^{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})\theta}\right)^{\frac{1}{\theta}} \ll 1.$$

Врахувавши, що за рахунок вибору функцій f_4 виконується співвідношення $S_{Q_n^\gamma}(f_4,\boldsymbol{x})=0$, будемо мати

$$\mathcal{E}_{Q_n^\gamma}(S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B)_q \gg \|f_4(\cdot)-S_{Q_n^\gamma}(f_4,\cdot)\|_q = \|f_4(\cdot)\|_q.$$

Оскільки, як було показано вище $f_4\in S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B$, а за умовами теореми $r_1>1-\frac{1}{q}$, то, згідно з теоремою А, $f_4\in L_q(\mathbb{R}^d)$. Для $\boldsymbol{s}\in\mathbb{Z}^d_+$ покладемо

$$\Delta(\boldsymbol{s}) = \left\{\boldsymbol{x}: 2^{-s_j-1}\leqslant x_j<2^{-s_j},\ j=\overline{1,d}\right\},$$

$\Delta(\boldsymbol{s})\cap\Delta(\boldsymbol{s}')=\varnothing$, якщо $\boldsymbol{s}\neq\boldsymbol{s}'$, тоді за теоремою В (Літлвуда–Пелі) будемо мати

$$\|f_4(\cdot)\|_q \gg \left\|\left(\sum_{\|\boldsymbol{s}\|_1=n+1}|\delta^*_{\boldsymbol{s}}(f_4,\cdot)|^2\right)^{\frac{1}{2}}\right\|_q \geqslant$$

$$\geqslant \left(\sum_{\|\boldsymbol{s}\|_1=n+1}\int_{\Delta(\boldsymbol{s})}|\delta^*_{\boldsymbol{s}}(f_4,\boldsymbol{x})|^q d\boldsymbol{x}\right)^{\frac{1}{q}}.$$

Скориставшись оцінкою (16) та лемою Д, останню оцінку можемо продовжити таким чином

$$\|f_4(\cdot)\|_q \gg 2^{-nr_1}n^{-\frac{d-1}{\theta}}\left(\sum_{\|\boldsymbol{s}\|_1=n+1}\int_{\Delta(\boldsymbol{s})}|A^*_{\boldsymbol{s}}(\boldsymbol{x})|^q d\boldsymbol{x}\right)^{\frac{1}{q}} \gg$$

$$\gg 2^{-nr_1} n^{-\frac{d-1}{\theta}} \left(\sum_{\|\boldsymbol{s}\|_1=n+1} 2^{\|\boldsymbol{s}\|_1(q-1)} \right)^{\frac{1}{q}} \asymp$$

$$\asymp 2^{-nr_1} n^{-\frac{d-1}{\theta}} 2^{n\frac{q-1}{q}} n^{\frac{d-1}{q}} = 2^{-n\left(r_1-\left(1-\frac{1}{q}\right)\right)} n^{(d-1)\left(\frac{1}{q}-\frac{1}{\theta}\right)}$$

Насамкінець розглянемо випадок $\theta = \infty$ і, відповідно, функцію

$$f_5(\boldsymbol{x}) = 2^{-nr_1} \sum_{\|\boldsymbol{s}\|_1=n+1} A^*_{\boldsymbol{s}}(\boldsymbol{x}).$$

Покажемо, що $f_5 \in S^{\boldsymbol{r}}_{1,\infty} B$. Маємо

$$\|f_5(\cdot)\|_{S^{\boldsymbol{r}}_{1,\infty}B} \asymp \sup_{s\geqslant 0} 2^{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(f_5,\cdot)\|_1 = 2^{-nr_1} \sup_{\|\boldsymbol{s}\|_1=n+1} 2^{(\boldsymbol{s},\boldsymbol{r})} \|A^*_{\boldsymbol{s}}(\cdot)\|_1 \ll 1.$$

Врахувавши, що для функцій f_5 виконується співвідношення $S_{Q^\gamma_n}(f_5,\boldsymbol{x}) = 0$, аналогічно до того, як і в попередньому випадку, отримаємо

$$\mathcal{E}_{Q^\gamma_n}(S^{\boldsymbol{r}}_{1,\theta}B)_q \gg \|f_5(\cdot) - S_{Q^\gamma_n}(f_5,\cdot)\|_q = \|f_5(\cdot)\|_q \gg$$

$$\gg \left\| \left(\sum_{\|\boldsymbol{s}\|_1=n+1} |\delta^*_{\boldsymbol{s}}(f_5,\cdot)|^2 \right)^{\frac{1}{2}} \right\|_q \geqslant \left(\sum_{\|\boldsymbol{s}\|_1=n+1} \int_{\Delta(\boldsymbol{s})} |\delta^*_{\boldsymbol{s}}(f_5,\boldsymbol{x})|^q d\boldsymbol{x} \right)^{\frac{1}{q}} \asymp$$

$$\asymp 2^{-nr_1} \left(\sum_{\|\boldsymbol{s}\|_1=n+1} \int_{\Delta(\boldsymbol{s})} |A^*_{\boldsymbol{s}}(\boldsymbol{x})|^q d\boldsymbol{x} \right)^{\frac{1}{q}} \gg 2^{-nr_1} \left(\sum_{\|\boldsymbol{s}\|_1=n+1} 2^{\|\boldsymbol{s}\|_1(q-1)} \right)^{\frac{1}{q}} \asymp$$

$$\asymp 2^{-nr_1} 2^{n\frac{q-1}{q}} n^{\frac{d-1}{q}} = 2^{-n\left(r_1-1+\frac{1}{q}\right)} n^{\frac{d-1}{q}}.$$

Оцінки знизу встановлено. Теорему 2 доведено.

На завершення роботи зробимо деякі коментарі, щодо одержаних результатів.

Точні за порядком оцінки величини (7) для класів Нікольського $S^{\boldsymbol{r}}_1 H(\mathbb{R}^d)$ в метриці простору L_q при $1 \leqslant q < \infty$ (теорема 2) встановлено Wang Heping та Sun Youngsheng [5]. Зауважимо, що методи, які використовувалися для встановлення оцінок у теоремі 2 при $\theta = \infty$ дещо відрізняються від методів, які застосовували Wang Heping та Sun Youngsheng. Результат теореми 1 є новим і для класів Нікольського, тобто у випадку $\theta = \infty$.

Знаходженню точних за порядком оцінок величин (7) та (8) у східчастому гіперболічному хресті для ряду інших значень параметрів p, θ та q присвячені роботи [8], [11], [12]. Дослідження класів $S^{\boldsymbol{r}}_{p,\theta} B(\mathbb{R}^d)$ з точки зору знаходження оцінок інших апроксимативних характеристик проводилися, зокрема, у роботах Wang Heping [6], [13], Hans-Jurgen Schmeisser, Winfried Sickel [14] та роботі [15].

Зауважимо, що більш інтенсивно досліджуються класи Нікольського–Бєсова періодичних функцій як однієї так і багатьох змінних. Так, порядкові оцінки наближення функцій з даних класів за допомогою тригонометричних поліномів з номерами

гармонік із східчастого гіперболічного хреста встановлювалися в роботах В. М. Темлякова [9], [16], А. С. Романюка [17], [18], [19], Є М. Галєєва [20]. Більш детально з дослідженнями класів Нікольського–Бєсова періодичних функцій, з точки зору знаходження порядкових оцінок різних апроксимативних характеристик, можна ознайомитися в монографії А. С. Романюка [21].

На даний час також інтенсивно досліджуються й узагальнення класів Нікольського–Бєсова з домінуючою мішаною похідною. У цьому напрямі відзначимо роботи М. М. Пустовойтова [22], [23], Sun Yongsheng, Wang Heping [24], Н. В. Дерев'янко [25], С. А. Стасюка [26], С. А. Стасюка і С. Я. Янченка [27], С. Я. Янченка [28].

Література

[1] *Никольский С. М.* Функции с доминирующей смешанной производной, удовлетворяющей кратному условию Гельдера // Сиб. мат. журн. — 1963. — **4**, №6. — С. 1342 – 1364.

[2] *Аманов Т. И.* Теоремы представления и вложения для функциональных пространств $S^{(r)}_{p,\theta}B(\mathbb{R}_n)$ и $S^{(r)_*}_{p,\theta}B$, $(0 \leqslant x_j \leqslant 2\pi;\ j = 1, \ldots, n)$ // Тр. Мат. ин-та АН СССР. — 1965. — **77**. — С. 5 – 34.

[3] *Лизоркин П. И., Никольский С. М.* Пространства функций смешанной гладкости с декомпозиционной точки зрения // Тр. Мат. ин-та АН СССР. — 1989. — **187**. — С. 143 – 161.

[4] *Лизоркин П. И.* Обобщенное лиувиллевское дифференцирование и метод мультипликаторов в теории вложений классов дифференцируемых функций // Тр. Мат. ин-та АН СССР. — 1969. — **105**. — С. 89 – 167.

[5] *Wang Heping, Sun Yongsheng.* Approximation of functions in $\widetilde{S^r_1 L}$, $S^r_1 H$ by entire functions // Approx. Theory and its Appl. — 1999. — **11**, №4. — P. 88 – 93.

[6] *Wang Heping.* Quadrature formulas for classes of functions with bounded mixed derivative or difference // Science in China (Series A). — 1997. — **40**, №5. — P. 449 – 458.

[7] *Никольский С. М.* Приближение функций многих переменных и теоремы вложения. — М.: Наука, 1969. — 480 с.

[8] *Wang Heping, Sun Yongsheng.* Approximation of multivariate functions with certain mixed smoothness by entire functions // Northeast. Math. J. — 1995. — **11**, № 4. — P. 454 – 466.

[9] *Темляков В. Н.* Приближение функций с ограниченной смешанной производной // Тр. Мат. ин-та АН СССР. — 1986. — **178**. — С. 1 – 112.

[10] *Харди Г. Г., Литтльвуд Дж. Е., Полиа Г.* Неравенства. — М.: Изд-во иностр. лит., 1948. — 456 с.

[11] *Янченко С. Я.* Наближення функцій з класів $S^r_{p,\theta}B$ у рівномірній метриці // Укр. мат. журн. — 2013. — **65**, № 5. — С. 698 – 705.

[12] *Янченко С. Я.* Оцінки апроксимативних характеристик класів функцій $S^r_{p,\theta}B(\mathbb{R}^d)$ у рівномірній метриці // Теорія наближення функцій та суміжні питання: Зб. праць Ін-ту математики НАН України. — 2013. — **10**, № 1. — С. 328 – 340.

[13] *Wang Heping.* Representation and approximation of multivariate function with bounded mixed smoothness by hyperbolic wavelets // J. Math. Anal. Appl. — 2004. — **291**. — P. 698 – 715.

[14] *Hans-Jurgen Schmeisser, Winfried Sickel.* Spaces of functions of mixed smoothness and approximation from hyperbolic crosses // J. of Approx. Theory. — 2004. — V. 128. — P. 115 – 150.

[15] *Янченко С. Я.* Наближення класів $S^r_{p,\theta}B(\mathbb{R}^d)$ функцій багатьох змінних цілими функціями спеціального вигляду // Укр. мат. журн. — 2010. — **62**, №8. — С. 1124 – 1138.

[16] *Темляков В. Н.* Оценки асимптотических характеристик классов функций с ограниченной смешанной производной или разностью // Тр. Мат. ин-та АН СССР. — 1988. — **189**. — С. 138 – 168.

[17] *Романюк А. С.* Приближение классов Бесова периодических функций многих переменных в пространстве L_q // Укр. мат. журн. — 1991. — **43**, №10. — С. 1398 – 1408.

[18] *Романюк А. С.* Приближение классов $B^r_{p,\theta}$ периодических функций многих переменных линейными методами и наилучшие приближения // Мат. сб. — 2004. — **195**, №2. — С. 91 – 116.

[19] *Романюк А. С.* Наилучшие тригонометрические приближения классов периодических функций многих переменных в равномерной метрике // Мат. заметки. — 2007. — **82**, 2. — С. 247 – 261.

[20] *Галеев Э. М.* Приближение классов периодических функций нескольких переменных ядерными операторами // Мат. заметки. — 1990. — **47**, № 3. — С. 32 – 41.

[21] *Романюк А. С.* Аппроксимативные характеристики классов периодических функций многих переменних // Праці Інституту математики НАН України. — 2012. — **93**. — 352 с.

[22] Пустовойтов Н. Н. Представление и приближение периодических функций многих переменных с заданным смешанным модулем непрерывности // Anal. Math. — 1994. — Vol. 20. — P. 35 – 48.

[23] *Пустовойтов Н. Н.* Приближение многомерных функций с заданной мажорантой смешанных модулей непрерывности // Мат. заметки. — 1999. — **65**, №1. — С. 107 – 117.

[24] *Sun Yongsheng, Wang Heping.* Representation and approximation of multivariate periodic functions with bounded mixed moduli of smoothness // Тр. Мат. ин-та РАН. — 1997. — Т. 219. — С. 356 – 377.

[25] *Дерев'янко Н. В.* Наближення класів H_p^Ω періодичних функцій багатьох змінних у просторі L_p // Укр. мат. журн. — 2014. — **66**, № 5. — С. 634 – 644.

[26] *Стасюк С. А.* Найкращі наближення, колмогоровські та тригонометричні поперечники класів $B_{p,\theta}^\Omega$ періодичних функцій багатьох змінних // Укр. мат. журн. — 2004. — Т. 56, № 11. — С. 1557 – 1568.

[27] *Stasyuk S. A., Yachenko S. Ya.* Approximation of functions from Nikolskii–Besov type classes of generalized mixed smoothness // Anal. Math. — 2015. — **41**. — P. 311 – 334.

[28] *Янченко С. Я.* Наближення класів $B_{p,\theta}^\Omega$ функцій багатьох змінних цілими функціями у просторі $L_q(\mathbb{R}^d)$ // Укр. мат. журн. — 2010. — **62**, № 1. — С. 123 – 135.

Contact information: Department of the Theory of Functions, Institute of Mathematics of the National Academy of Sciences of Ukraine, 3, Tereshenkivska st., 01601, Kyiv, Ukraine.

E-mail: Yan.Sergiy@gmail.com